

INSTYTUCJE OCHRONY ZDROWIA I ODDZIAŁ GŁÓWNEJ BIBLIOTEKI LEKARSKIEJ W KOSZALINIE

Koszalin to miasto na prawach powiatu, położone między morzem a jeziorami we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Do reformy administracyjnej w latach 1951 - 1999 r. Koszalin był miastem wojewódzkim. Jest drugim co do wielkości miastem na Pomorzu Zachodnim, zaraz za Szczecinem. To samo miejsce zajmuje pod względem liczby mieszkańców. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2015, Koszalin zajmował powierzchnię 9834 ha, na której liczba ludności wynosiła 107 tys. 970 osób.

Herb miasta Koszalin

Analizując piramidę wieku i płci mieszkańców Koszalina można zauważyć, że mamy do czynienia ze społeczeństwem starzejącym się. Rozkład ludności względem wieku ma się następująco:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym - 15,7% ogółu ludności,
- ludność w wieku produkcyjnym - 60,9 % ogółu ludności,
- w wieku poprodukcyjnym 23,4% ogółu ludności.

Taki poziom utrzymuje się tutaj od kilku lat. Starzejące się społeczeństwo to zwiększona chorobowość i wzrost potrzeb na usługi zdrowotne i opiekuńcze. Ochroną zdrowia mieszkańców Koszalina zajmują się jednostki podstawowej opieki zdrowotnej (34), specjalistycznej ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (75) i opieki stacjonarnej (14).

Usługi zdrowotne na terenie miasta zabezpieczane są przez publiczne, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz indywidualne praktyki lekarskie (miasto sprywatyzowało zakłady opieki zdrowotnej w 2000 r.).

Głównym źródłem finansowania usług zdrowotnych są środki z Narodowego Funduszu Zdrowia, które przekazywane są podmiotom w oparciu o zawarte z nimi kontrakty. Miasto i Powiat w ramach swoich kompetencji finansują działania z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia oraz poprawy jakości życia mieszkańców, uzupełniając zakres świadczeń finansowych przez NFZ. Współpracują z publicznymi i niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej m.in. poprzez zlecenia realizacji programów profilaktycznych, w ramach konkursu ofert.

Największe realizowane w ostatnich latach programy to:

1. Program profilaktyki raka szyjki macicy - są to szczepienia przeciwko HPV
- realizowany od 2009 r. W latach 2009-2013 objęto programem łącznie 1 663 trzynastoletnich dziewcząt zamieszkałych w Koszalinie.
2. Program edukacyjny „Zdrowo jesz, lepiej żyjesz” realizowany od 2010 r.-
adresowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.
3. „Program szczepień przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia”
- realizowany od 2006 r. Łącznie w latach 2006-2013 objęto programem 25 422 osób.

Szpital Wojewódzki w Koszalinie

Opiekę szpitalną w Koszalinie sprawują:

Szpital Wojewódzki im Mikołaja Kopernika przy ul. Tytusa Chałubińskiego 7

Jest jedynym w regionie szpitalem wielospecjalistycznym, zatrudniający 2563 osoby, zapewnia opiekę nie tylko mieszkańcom miasta i okolic, lecz także turystom, którzy licznie przybywają w okresie letnim nad morze. Odbiorcami szpitalnych świadczeń medycznych jest około 800 tys. osób, które w procesie leczenia mogą skorzystać z usług realizowanych w 24 oddziałach szpitalnych z 582 łózkami, 13 salach operacyjnych, 2 zakładach, 18 pracowniach i 40 poradniach. W 2015 r w oddziałach szpitalnych leczonych było 310564 osoby, udzielonych zostało ponad 230 tys. porad. Szpitalny oddział ratunkowy przyjął 35 tys. chorych. Ostatnie lata działalności to czas przeobrażania jednostki w szpital na miarę XXI w. Olbrzymim wyzwaniem było pozyskanie środków na modernizację i budowę nowych pawilonów. Brak pomieszczeń ograniczał możliwość rozwoju nowych specjalizacji oraz wdrożenia nowych standardów. Rozbudowę udało się przeprowadzić bez ograniczania przyjęć pacjentów. Jest to istotny aspekt ze względu na brak drugiego wielospecjalistycznego szpitala w okolicy. W ramach pozyskanych na modernizację środków wybudowano od podstaw nowe pawilony: szpitalnego oddziału ratunkowego, internistycznego oraz wielosalowego zespołu operacyjnego. Jednocześnie na terenie szpitala prywatni inwestorzy wybudowali i otworzyli Międzynarodowe Centrum Onkoterapii oraz pawilon dla potrzeb laboratorium diagnostycznego, stacji dializ, pracowni gamma kamery i banku krwi. Modernizacji podlegają także oddziały zlokalizowane w dotychczas istniejących budynkach szpitalnych. Nowy wizerunek zyskały już oddziały położniczy, patologii ciąży i neonatologiczny, urologii oraz ginekologii.

Rozpoczęta została także modernizacja pomieszczeń w celu powiększenia oddziału onkologii i chemioterapii. Natomiast Oddział kardiochirurgii wybuduje prywatna spółka. Jej prezes, znany kardiochirurg profesor Romuald Cichoń zapowiada, że w oddziale wykonywanych będzie docelowo nawet 700 operacji rocznie. Budynek kardiochirurgii stanie obok działającego na terenie Szpitala Wojewódzkiego oddziału kardiologii. Spółka przez 25 lat będzie płaciła szpitalowi czynsz. Po tym czasie budynek wraz z wyposażeniem stanie się własnością szpitala. Pacjenci na oddziale będą leczeni w ramach kontraktu z NFZ. Co ważne, spółka w ramach umowy wybuduje także przy szpitalu wielopoziomowy parking na około 400 samochodów, którego brak jest obecnie wielkim problemem dla pacjentów i personelu.

Szpital MSWiA w Koszalinie

Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy ulicy Szpitalnej 2

Istnieje już ponad 65 lat. Przez kilkadziesiąt lat świadczył usługi medyczne głównie policjantom, funkcjonariuszom Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Zakładów Karnych. Po kolejnych etapach reformy systemu ochrony zdrowia od 1999 r. jest ogólnie dostępny. Zatrudnia 295 osoby. W jego strukturach działają cztery oddziały:

1. Oddział Chorób Wewnętrznych z Izbą Przyjęć
2. Oddział Zabiegowy z Blokiem Operacyjnym
3. Oddział Ortopedii i Traumatologii Narządów Ruchu
4. Oddział Chirurgii Ogólnej

Dzięki temu, że oddziały, gabinety lekarzy rodzinnych i poradnie specjalistyczne znajdują się w tym samym obiekcie i ściśle ze sobą współpracują, optymalnie wykorzystywane są możliwości diagnostyczno–lecnicze zakładu. Ułatwia to postawienie szybkiej diagnozy oraz wdrożenie właściwej terapii a także skraca czas przyjęcia chorego do Oddziału i zapewnia ciągłość opieki poszpitalnej. Na uwagę zasługuje fakt, że oprócz lekarzy rodzinnych i poradni specjalistycznych od roku 2012 funkcjonuje Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy dla pacjentów Wentylowanych Mechanicznie w Koszalinie. W Zakładzie udzielane są całodobowe świadczenia

zdrowotne dla osób z niewydolnością oddechową, u których zakończono proces leczenia przyczynowego, a wymagają ciągłej terapii oddechowej przy pomocy respiratora. Opieka w Zakładzie obejmuje zapewnienie całodobowego mechanicznego lub ciśnieniowego wspomagania oddechu.

Szpital Gruźliczy i Chorób Płuc

Szpital Gruźliczy i Chorób Płuc przy ulicy Niepodległości 44-48

Został uruchomiony w 1961 roku. Jest jedynym we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego specjalistycznym ośrodkiem pulmonologicznym. Zatrudnia 185 osób. Posiada w swych strukturach:

- Oddział Pulmonologii z pododdziałem gruźlicy - 45 łóżek
- Oddział Pulmonologii z pododdziałem chemoterapii - 47 łóżek
- Poradnię Pulmonologiczną p. gruźliczą dla dorosłych
- Poradnię Pulmonologiczną p. gruźliczą dla dzieci
- Poradnię Pulmonologiczną dla dorosłych
- Poradnię Onkologiczną
- Poradnię Domowego Leczenia Tlenem
- Poradnię Medycyny Pracy

Przy Szpitalu mieści się też Zakład Pielęgnacyjno–Opiekuńczy. Jest to placówka stacjonarna, w której prowadzi się całodobową opiekę obejmującą świadczenia

o charakterze pielęgnacyjnym, opiekuńczym i rehabilitacyjnym z uwzględnieniem kontynuacji leczenia farmakologicznego i dietetycznego dla pacjentów nie wymagających leczenia szpitalnego. Zakład posiada 27 łóżek, zapewnia profesjonalną opiekę pacjentom w różnym wieku, z dużym upośledzeniem zdolności do samodzielnego poruszania się oraz tym, którzy w realizacjach swych potrzeb są niemal całkowicie uzależnieni od osób trzecich.

Szpital Psychiatryczny

Szpital Psychiatryczny przy ulicy Sarzyńskiej 15

Poprzedni adres to ulica Słoneczna, która stała się synonimem szpitala.

Budynek, w którym prowadzono lecznicę na 120 miejsc ma blisko 100 letnią historię, bo powstał w 1921 roku. Należy do Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie. Spółka „Medison” jako niepubliczny zakład opieki zdrowotnej dzierżawiła obiekt, który wcześniej był częścią koszalińskiego szpitala wojewódzkiego. Urząd Marszałkowski wystawił go na sprzedaż. Zgodził się na przedłużenie dzierżawy spółce, jeśli ta rozpocznie starania o budowę nowego szpitala psychiatrycznego. Tak też się stało. Na działce o powierzchni 2 hektarów powstał szpital, który zatrudnia 242 osoby. Do dyspozycji pacjentów jest 160 miejsc. Podczas uroczystego otwarcia placówki Prezydent miasta, Piotr Jedliński powiedział: „Dziś otworzyliśmy szpital XXI wieku. To zupełnie inne warunki niż to, co pamiętamy ze starego szpitala przy ulicy Słonecznej. Szpital bez krat, szpital bez murów, zamkniętych drzwi, wysokich ogrodzeń. Tu chodzi o przywracanie tych ludzi społeczeństwu. Chodzi o to, aby

każdy kto ma problemy psychiczne, znalazł tutaj pomoc”. Za dwa lata powstanie drugi obiekt dla pacjentów, którzy przejdą adaptację po leczeniu.

Stacja Pogotowia Ratunkowego

Pogotowie Ratunkowe to inny rodzaj placówki służby zdrowia. Udziela pomocy doraźnej w razie wypadku, urazu, porodu, nagłego zachorowania lub pogorszenia się zdrowia z zagrożeniem życia oraz świadczy usługi w zakresie specjalistycznego transportu sanitarnego. Dyspozytor medyczny jest jednym z najważniejszych ogniw całego systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego. Jest pierwszą osobą, która ma kontakt ze świadkiem zdarzenia lub samym pacjentem. To od jego umiejętności, doświadczenia i decyzji często zależy ludzkie życie.

Od kilku lat w Polsce obserwujemy proces centralizacji dyspozytorni medycznych. Tak też jest w zachodniopomorskim. Województwo jest podzielone na dwie części - zachodnią obsługuje dyspozytor w Szczecinie, a część wschodnią w Kołobrzegu. To on wysyła karetkę lub śmigłowiec – sezonowa baza jest w Zegrzu Pomorskim, a całoroczna w Goleniowie. Koszalińskie pogotowie, które działa jako filia pod szyldem Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie, dysponuje na co dzień pięcioma karetkami, w tym dwa zespoły specjalistyczne – dwóch ratowników i jeden lekarz oraz trzy zespoły podstawowe (z dwoma ratownikami). Do tego na sezon jest jedna karetka w Mielnie. Pogotowie mieści się przy ulicy Kościuszki 5, obiekt jest przestarzały i drogi w utrzymaniu. Dlatego też nową siedzibę

filia ma uzyskać przy ulicy Mieszka I. Największa ilość obiektów publicznej ochrony zdrowia w mieście to przychodnie lekarzy rodzinnych. Zgodnie z ustawą z 2011 roku o działalności leczniczej, świadczenia opieki zdrowotnej udzielane są przez publiczne i niepubliczne podmioty lecznicze, jak również indywidualne i grupowe praktyki lekarskie. W podstawowej i specjalistycznej opiece ambulatoryjnej (POZ i AOS) dominują świadczeniodawcy niepubliczni (wcześniejsze Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej – NZOZ) oraz indywidualne praktyki. Publiczne podmioty lecznicze mogą być tworzone przez władze na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim lub centralnym (ministerialnym), a także przez publiczne uczelnie medyczne, prowadzące działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych. Mogą one funkcjonować jako samodzielne zakłady (Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej - SPZOZ), jednostki budżetowe lub instytucje badawcze (uprzednio funkcjonujące w formie tzw. jednostek badawczo-rozwojowych – JBR). Do końca 2010 roku publiczne ZOZ-y mogły również przyjmować formę zakładów budżetowych. Jednostki i zakłady budżetowe nie posiadają osobowości prawnej, nie mają wpływu na swoje finanse i są całkowicie zależne od środków budżetowych, z których są finansowane. Zdecydowana większość publicznych podmiotów leczniczych funkcjonuje jednak w formie samodzielnych SPZOZ-ów. Najbardziej znane przychodnie:

1. Przychodnia Lekarska „Vita” s.c. przy Al. Monte Cassino 13
2. Zakład Opieki Zdrowotnej „Panaceum”, ul. J. Krzyżanowskiego
3. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ” Twoje Zdrowie”, ul. T. Kościuszki 7
4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Salvita”, ul. Kolejowa 71
5. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Puls”, ul. Św. Wojciecha 1
6. Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska SPZOZ, ul. Zwycięstwa 204a
7. Nasz Zakład Opieki Zdrowotnej „Rodzina”, ul. J. Lelewela 7
8. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Na Skarpie,” ul. Bosmańska” 9
9. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ Cordis”, T. Kościuszki 7
10. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ Profilaktyka,” ul. S. Staszica” 8a
11. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej MSW, ul. Szpitalna 2
12. Medical Beta Sp . z o.o., ul. H. Modrzejewskiej 15
13. CM Beta – Tarnowski ul R. Traugutta 3
14. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Art. Med.”, ul. Niepodległości 44,
ul. Św. Wojciecha 1

15. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia „Clinika”, ul.L. Okulickiego
16. Zespół Lekarza Rodzinnego” Elkap”, ul. Zakole

Oddział Biblioteki Lekarskiej w Koszalinie

W Koszalinie istnieje jeszcze jedna placówka związana ze służbą zdrowia - jest nią Terenowy Oddział Głównej Biblioteki Lekarskiej w Warszawie. Na ziemi koszalińskiej biblioteka działa już od 55 lat - powstała w 1961 roku. Z jej zasobów korzystają głównie pracownicy służby zdrowia z byłego województwa koszalińskiego, studenci uniwersytetów medycznych i szkół wyższych, uczniowie i mieszkańcy Koszalina. Poza tradycyjnym księgozbiorem Oddział dysponuje elektroniczną wersją czasopism, książek i baz danych dostępnych za pośrednictwem Internetu. Poprzez wypożyczalnię międzybiblioteczną biblioteka umożliwia dotarcie w krótkim czasie do poszukiwanej literatury spoza macierzystych zbiorów. Przez około 50 lat biblioteka mieściła się w Szpitalu Wojewódzkim w Koszalinie. Pod koniec 2011 roku Dyrekcja Szpitala rozwiązała umowę użyczenia dotychczasowych pomieszczeń z powodu modernizacji szpitala, jednocześnie informując, że po tych zmianach szpital nie będzie dysponował odpowiednim lokalem dla siedziby Oddziału Głównej Biblioteki Lekarskiej. Biblioteka medyczna została przeniesiona do budynku koszalińskiej filii Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt przy ulicy Partyzantów 15a. Oddział Głównej Biblioteki Lekarskiej w Koszalinie ze względu na profil gromadzonych zbiorów oraz wyjątkowego czytelnika jakim jest zarówno lekarz jak i pacjent, ma wyjątkową misję. Upowszechnianie wiedzy przez tego typu bibliotekę to służba na rzecz środowiska medycznego - lekarzy, farmaceutów, pielęgniarek, a zarazem pomoc choremu

i cierpiącemu człowiekowi. Działalność Biblioteki w obecnych czasach nie może sprowadzać się tylko do wypełniania podstawowych zadań statutowych. Należy iść z postępem, odpowiadać na potrzeby czytelników, elastycznie na nie reagować, a także pobudzać potrzeby edukacyjne obecnych i potencjalnych użytkowników, których nie brakuje w regionie.

Piśmiennictwo:

1. Gaziński Radosław red.: Wzorce współpracy bibliotek naukowych w Polsce: Materiały Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Szczecińskiego 21-23 września 2005. Szczecin 2005
2. <http://koszalininfo.pl>
3. <http://poliklinikakoszalin.pl>
4. <http://szgichp.med.pl>
5. <http://stat.gov.pl>
6. <http://nfz-szczecin.pl>
7. Nowicki Waław : Koszalin i okolice .Warszawa, 2005
8. Ratajczyk Kazimierz : Miasto z przyszłością . Bydgoszcz, 2000
9. Rozońca Grzegorz, Nadolny Klaudiusz: Centralizacja Systemu Powiadamiania Ratunkowego na podstawie Zintegrowanej Dyspozytorni Medycznej w Olsztynie
Na Ratunek 2006 /3 s.49-53
10. Szarpak Łukasz: Zakład Opieki Zdrowotnej jako jednostka sektora finansów Publicznych
Ogólnopolski Przegląd Medyczny 2013/3 s. 72-74

Anna Maksymiuk
Główna Biblioteka Lekarska
Oddział w Koszalinie